

Poznámky

- 1 Pozn. red. – viz též 2. upravené a zkrácené vydání z roku 1996.
- 2 O situaci v Anglii viz Mauny (1956:218n).
- 3 Pozn. red. – ve 2. a 3. vydání uvedeno „matematický“, pravděpodobně se jedná o chybu.
- 4 O aplikaci teorie informace na překládání viz Levý (1963a), Nida (1964), Revzin a Rozencvejk (1964). Těmto otázkám byla také věnována konference s tématem *Základní otázky vědy o překladu* (26.–29. 10. 1965 v Lipsku).
- 5 Pozn. red. – též bratranec / sestřenice, obecněji tedy pokrevní příbuzní, kteří patří do stejné generace.
- 6 Kintnerová v přednášce na překladatelském semináři v Piešťanech 2. 12. 1959
- 7 Pozn. red. – podrobně o překladu Nietzscheho Zarathustry O. Fischer in Levý (1957a; 611–618) nebo Levý (1996:2. sv., 153–160)
- 8 Pozn. red. – ve 2. a 3. vydání uvedeno 5% , pravděpodobně ale jde o chybu.
- 9 Že nepřímá úměrnost mezi frekvencí a obsažností slova neplatí absolutně, upozornil R. G. Brown (1957:177n).
- 10 Pozn. red. – jedná se o tzv. cloze test (také cloze deletion test).
- 11 Pozn. red. – *tlející listí*
- 12 Pro odchylky francouzského překladu od českého znění používáme materiál z kandidátské práce V. Stupky (1960:199–200).
- 13 Používáme materiál z článku O. Vočadla (1954).
- 14 Schéma, které je zde uvedeno na str. 251 dole, vyšlo ve studii ve *Slově a slovesnosti* (Levý 1962c:92) a ve sborníku *Poetyka* (1961b:188) s tiskovými chybami, takže v rozporu s výkladem v obou člancích je německý verš posunut blíže k tónickému pólu než ruský.
- 15 Guiraud zahrnuje pod pojem „bohatý rým“ také rýmy se shodou samohlásky v předposlední slabice (*assez-placées*), proto skutečné procento rýmů se shodou opěrné souhlásky je nižší.
- 16 Pozn. red. – písmenem t autor značí jakoukoliv rýmující se souhlásku, písmenem x rýmující se samohlásku, kurzivou pak označuje přízvuk.
- 17 Názor A. K. Tolstého, vyjádřený v dopise z r. 1859; viz Jakubinskij (1941:184).

Ediční poznámka ke 4. vydání

Naše vydání *Umění překlada* vychází především z vydání druhého (z něhož vychází i vydání třetí), problematická místa však opravujeme podle vydání prvního, německého a anglického, případně přímo podle odkazovaných prací. Rovněž jsme věnovali maximální péči cizojazyčným ukázkám, protože v nich se v minulých vydáních vyskytlo nejvíce chyb.

Odkazy ve formě horního indexu a poznámek na konci knihy jsme převedli na klasické odkazy typu „Levý (1958:84)“ v rámci textu. Bibliografické údaje opravujeme podle anglického vydání a vlastního vyhledávání v databázích knihoven. Oproti druhému a třetímu vydání doplňujeme abecední bibliografický soupis, ve kterém však jsou až na několik výjimek obsaženy (na rozdíl od prvního vydání) jen ty práce, na které se odkazuje v textu. Máme totiž za to, že bibliografický soupis v prvním vydání měl sloužit i jako základní translatická bibliografie. Ta by dnes byla zastaralá, a kdybychom ji vyčerpávajícím způsobem doplnili, vznikla by samostatná kniha. Takovéto soupisy však již existují, např. Čeňková a Hrdlička (1995), Kufnerová a Skoumalová (1994).

V souladu s německým a anglickým vydáním rušíme odlišení sazby větším písmem a menším bezpatkovým písmem. Naopak v souladu s prvním vydáním přidáváme odlišení klíčových slov – pojmy v 1. vydání uvedené prostrkaným písmem odlišujeme písmem polotučným. Se svolením dědiců vypouštíme některé tehdy obligátní zmínky o marxistické filozofii.

Čeňková, I. – Hrdlička, M. 1995. *Bibliografie českých a slovenských prací o překlada a tlumočení*. Praha: Jednota tlumočnicků a překladatelů.

Kufnerová, Z. – Skoumalová, Z. (eds.), 1994. *Překládání a čeština*. Jinočany: H & H.

Miroslav Pošta, 2012

Bibliografie

- ALDEN, R. M. 1903. *English Verse: Specimens Illustrating its Principles and History*. New York: Holt.
- AMOS, F. R. 1920. *Early Theories of Translation*. New York: Columbia University Press.
- ARROWSMITH, W. – SHATTUCK, R. (eds.). 1961. *The Craft and Context of Translation: a Symposium*. Austin: University of Texas Press.
- ARROWSMITH, W. 1961. The lively conventions of translation. In ARROWSMITH, W. – SHATTUCK, R. (eds.). *The Craft and Context of Translation: a Symposium*. Austin: University of Texas Press, s. 122–140.
- BEČKA, J. V. 1948. *Úvod do české stylistiky*. Praha: R. Mikuta.
- BELINSKIJ, V. G. 1960. *Sočinenja*, vol. 10. Moskva: Molodaja gvardija.
- BELLANGER, J. 1903. *Histoire de la traduction en France: auteurs grecs et latins*. Paris: A. Lemerre.
- BITNAR, V. 1940. *O podstatě českého literárního baroku*. Praha: Vyšehrad.
- BLAHYNKA, M. 1965. *Překlady poezie*. Praha: Státní nakladatelství krásné literatury a umění.
- BLIXEN, O. 1954. *La traducción literaria y sus problemas*. Montevideo: Universidad de la República.
- BOGATYREV, P. 1938. Znaky divadelní. In *Slovo a slovesnost*, 4(3), s. 138–149.
- BOJADŽIEV, G. N. 1960. *Poezija teatra*. Moskva: Iskusstvo.
- BOOTH, A. D. et al. (eds.). 1958. *Aspects of translation. Studies in Communication*. London: Secker and Warburg.
- BRAUN, O. – RAAB, H. 1959. *Beiträge zur Theorie der Übersetzung*. Berlin: Schriftstellerverband.
- BRECHT, B. 1968. Über reimlose Lyrik mit unregelmäßigen Rhythmen. In *Gesammelte Werke*, Bd. 19, Schriften zur Literatur und Kunst 2. Frankfurt a. M.: Suhrkamp, s. 359n.
- BREWER, R. F. 1923. *Orthometry: The Art of Versification and the Technicalities of Poetry, with a New and Complete Rhyming Dictionary*. Edinburgh: John Grant.
- BROOKS, C. – WARREN, R. P. 1939. *Understanding Poetry*. New York: Holt, Rinehart and Winston.
- BROWER, R. A. (ed.). 1959. *On Translation*. Cambridge, Mass.: Harvard University Press.

- BROWN, R. W. 1957. Review of Herdan: Language as Choice and Chance. In *Language*, 33(2), s. 170–181.
- CARY, E. – JUMPELT, R. W. (eds.). 1963. *La qualité en matière de traduction: Actes du 3e Congrès de la Fédération internationale des traducteurs (FIT), Bad Godesberg*. Oxford/New York: Pergamon Press/Macmillan.
- CARY, E. 1956. *La traduction dans le monde moderne*. Genève: Librairie de l'Université.
- CARY, E. 1957. Traduction et poésie. In *Babel*, 3(1), s. 11–31.
- CARY, E. 1962. Pour une théorie de la traduction. In *Diogène*, 40, s. 96–120.
- CATFORD, J. C. 1965. *A Linguistic Theory of Translation: an Essay in Applied Linguistics*. Oxford: Oxford University Press.
- CEJP, L. 1958. Jungmannův překlad Ztraceného ráje. Doslov. In Josef Jungmann. *Překlady*, vol. 1. Praha: Státní nakladatelství krásné literatury, hudby a umění, s. 360–430.
- CLEMENTS, A. F. 1940. *Tudor Translations: an Anthology*. Oxford: Blackwell.
- ČAPEK, K. 1914. Guillaume Apollinaire. In *Přehled*, 12(15), s. 271–272.
- ČAPEK, K. 1921. Český jevištní alexandrin. In *Jeviště*, 2(50), s. 746n.
- ČELAKOVSKÝ, F. L. Literární zprávy a půtky. In *Časopis českého Museum*, 8(4), s. 445–452.
- ČUKOVSKIJ, K. I. 1941. *Vysokoje iskusstvo: o principach chudožestvennogo perevoda*. Moskva: Chudožestvennaja literatura.
- DE MAUNY, E. 1956. The Progress of Translation, In John Lehmann (ed.). *The Craft of Letters in England: a Symposium*. London: Cresset Press.
- DIALOG: revue pro otázky uměleckého překladu. Praha, Svaz československých spisovatelů, Praha 1957–1969.
- DMITRIJEV, V. 1966. O strukturných elementech i ritmičeskoj vernosti stichotvorných perevodov s francuzskogo jazyka. In *Tetradí perevodčika*, 36(3), s. 16–38.
- DRAPER, J. W. 1947. Patterns of tempo and humour in Othello. In *English Studies*, 28(1), s. 65–74.
- ELWERT, W. T. 1961. *Französische Metrik*. München: M. Hueber.
- ENGELS, B. 1952. *Dialektika přírody*. Praha: Svoboda.
- ETKIND, E. G. 1963. *Poezija i perevod*. Moskva/Leningrad: Sovetskij pisatel'.
- FISCHER, O. 1920. Český rým. In *Jeviště*, 1(40/41), s. 461.
- FISCHER, O. 1922. Metrické poznámky. In *Národní listy*, vzdělávací příloha, 1. 1. 1922.

- FISCHER, O. 1929. O překládání básnických děl. In *Duše a slovo: essaye*. Praha: Melantrich, s. 263–283.
- FISCHER, O. 1932. *K ohlasu písní ruských*. Praha: Učená společnost Šafaříkova v Bratislavě.
- FISCHER, O. 1937. *Slovo a svět: essaye*. Praha: Fr. Borový.
- FJODOROV, A. V. – LEVIN, Ju. D. 1960. *Russkije pisateli o perevode 18.–20. vekov*. Leningrad: Sovetskij pisatel'.
- FJODOROV, A. V. 1953. *Vvedenie v teoriju perevoda*. Moskva: Izdatel'stvo literatury na inostrannyh jazykach.
- FOGERTY, E. 1937. *The Speaking of English Verse*. London: Dent.
- FRÄNZEL, W. 1913. *Geschichte des Übersetzens im 18. Jahrhundert*. Leipzig: Voigtländer.
- FREJKA, J. 1937. Verše „Borise Godunova“ na jevišti (K jeho inscenaci na Národním divadle). In *Slovo a slovesnost*, 3(1), s. 50–53.
- FROST, W. 1955. Theory of translation. In FROST, W. *Dryden and the Art of Translation*. New Haven: Yale University Press, s. 9–32.
- GAČEČILADZE, G. R. 1961. *Problema realističeskogo perevoda*. Tbilisi: Institut Jazykoznanija Akademii Nauk Gruzinskoi SSR.
- GAČEČILADZE, G. R. 1964. *Voprosy teorii chudožestvennogo perevoda*. Tbilisi: Literatura da Chelovneba.
- GOTTSCHED, J. C. 1879. *Poetik*. Band 2. Berlin: W. Hertz.
- GRAMMONT, M. 1911. *Petit traité de versification française*. Paris: Armand Colin.
- GRAMMONT, M. 1913. *Le vers français: ses moyens d'expression, son harmonie*. 11. éd. revue. Paris: H. Champion.
- GRÜBNER, W. 1912. *Der Einfluß des Reimes auf den Satzbau der englischen „heroic plays“*. Königsberg: Karg & Manneck.
- GUEST, E. 1882. *A History of English Rhythms*. London: G. Bell.
- GUIRAUD, P. 1953. *Langage et versification d'après l'œuvre de Paul Valéry: étude sur la forme poétique dans ses rapports avec la langue*. Paris: Klincksieck.
- GÜTTINGER, F. 1963. *Zielsprache: Theorie und Technik des Übersetzens*. Zürich: Manesse.
- HENNEBERT, F. 1861. *Histoire des traductions françaises d'auteurs grecs et latins pendant le XVIe et XVIIe siècle*. Bruxelles: n.d.
- HERBERT, J. 1952. *Manuel de l'interprète*. Genève: Librairie de l'Université.
- HERDAN, G. 1956. *Language as Choice and Chance*. Groningen: Noordhoff.

- HEUSLER, A. 1925. *Deutsche Versgeschichte mit Einschluß des altenglischen und altnordischen Stabreimverses*, Teil I. Berlin: Walter de Gruyter.
- HIRŠAL, J. 1959. Několik poznámek k překládání Morgensternových Šibeničních písní. In *Dialog*, č. 3.
- HODOUŠEK, E. 1964. Slovo hispanisty a redaktora. In *Dialog*, 8(3), s. 66–78.
- HORÁLEK, K. 1956. Verš Čelakovského překladů a ohlasů ruských písní. In *Československá rusistika*, roč. 1, s. 365–402.
- HORÁLEK, K. 1957. *Kapitoly z teorie překládání*. Praha: Univerzita Karlova.
- HRABÁK, J. 1947. Nad Jungmannovým překladem Miltonova Ztraceného ráje. In *List SMS*, 2(8), s. 70–77.
- HRABÁK, J. 1956. *Úvod do teorie verše*. Praha: Státní pedagogické nakladatelství.
- HUMBOLDT, W. von. 1888. *Gesammelte Werke*. Berlin: de Gruyter.
- HUMPHRIES, R. 1959. Latin and English verse – some practical considerations. In Reuben A. Brower (ed.). *On Translation*. Cambridge, Mass.: Harvard University Press, s. 57–66.
- CHABÁS, J. 1960. *Dějiny španělské literatury*. Praha: Státní nakladatelství krásné literatury, hudby a umění.
- CHATMAN, S. 1960. Comparing metrical styles. In Thomas A. Sebeok (ed.). *Style in Language*. Cambridge, Mass.: MIT Press.
- CHLUMSKÝ, J. 1901. *Verš francouzský a německý po stránce aesthetické*. Jičín: s.n.
- CHLUMSKÝ, J. 1928. *Česká kvantita, melodie a přízvuk: se 150 obrázky*. Praha: Česká akademie věd a umění.
- ILEK, B. 1960. Význam diachronické charakteristiky slov pro překládání klasiků. In *Jazyk a literatura II, Sborník Vysoké školy pedagogické*. Praha: Státní pedagogické nakladatelství, s. 17–23.
- ILEK, B. 1962. Ideové stanovisko překladatele. In *Československá rusistika*, roč. 7, s. 69–76.
- INGARDEN, R. 1931. *Das literarische Kunstwerk: eine Untersuchung aus dem Grenzgebiet der Ontologie, Logik und Literaturwissenschaft*. Halle: M. Niemeyer.
- ITALIAANDER, R. (ed.). 1965. *Übersetzen: Vorträge und Beiträge vom Internationalen Kongress literarischer Übersetzer in Hamburg*. Frankfurt am Main: Athenäum.
- JACOB, C. F. 1918. *Foundations and Nature of Verse*. New York: Columbia University Press.
- JAKOBSON, R. 1930. O překládání veršů. In *Plán*, roč. 2, s. 9–11.

- JAKOBSON, R. 1953. The Kernel of Comparative Slavic Literature. In *Harvard Slavic Studies*, vol. 1. Cambridge, Mass.: Harvard University Press.
- JAKOBSON, R. 1959. On linguistic aspects of translation. In BROWER, R. E. (ed.). *On Translation*. Cambridge, Mass.: Harvard University Press, s. 232–239.
- JAKUBINSKI, L. P. 1941. O zvukoch básnického jazyka. In BAKOŠ, M. (ed.). *Teória literatúry: výbor z Formálnej metódy*. Trnava: F. Urbánek, s. 184n.
- JASSEM, W. 1952. *Intonation of Conversational English (educated southern British)*. Wrocław: Nakł. Wrocławskiego Tow. Naukowego.
- JIRÁNI, O. 1926. Klasická filologie v Musejníku. In *Časopis českého musea*, roč. 100, s. 137–176.
- JIRÁT, V. 1930. *Dva překlady Fausta: rozbor slohu Jaroslava Vrchlického a Otokara Fischera*. Praha: Fr. Borový.
- JIRÁT, V. 1938. Obrozenské překlady Mozartova Dona Juana. In *Slovo a slovesnost*, 4(2), s. 73–90 a 4(4), s. 202–212.
- JIRÁT, V. 1946. *O smyslu formy: studie o otázkách formy v díle českých básníků*. Praha: Václav Petr.
- JIRÁT, V. a kol. 1933. *Otokar Fischer: Kniha o jeho díle*. Praha: Alois Srdce.
- JOHNSON, C. F. 1936. *Forms of English Poetry*. New York: American Book Co.
- JUMPELT, R. W. 1961. *Die Übersetzung naturwissenschaftlicher und technischer Literatur. Sprachliche Maßstäbe und Methoden zur Bestimmung ihrer Wesenszüge und Probleme*. Berlin-Schöneberg: Langenscheidt.
- KALUZA, M. *A Short History of English Versification, from the Earliest Times to the Present Day: a Handbook for Teachers and Students*. London/New York: G. Allen/Macmillan, 1911.
- KAYSER, W. 1958. *Kleine deutsche Versschule*. Bern: Francke.
- KAYSER, W. 1946. *Kleine deutsche Versschule*. Bern: A. Francke.
- KINGDON, R. 1958. *English Intonation Practice*. London: Longmans.
- KLEMENSIEWICZ, Z. 1955. Translation as a linguistic problem. In Michal Rusinek (ed.). *O sztuce tłumaczenia*. Wrocław: Zakład im. Ossolinskich, s. 540–541.
- KNEPLER, H. 1961. Translation vs. adaptation in the contemporary drama. In *Langue et Littérature: actes du 8. Congrès de la Fédération Internationale des Langues et Littératures Modernes; Liège 1960*. Paris: Les Belles Lettres, s. 199–200.
- KOGAN, F. I. 1935. *Technika ispolnenija sticha*. Moskva: Chudožestvennaja literatura.
- KOVALENKOV, A. A. 1960. *Praktika sovremennogo stichosloženija*. Moskva: Molodaja gvardija.

- LARBAUD, V. 1946. *Sous l'invocation de St. Jérôme*, 3. ed. Paris: Gallimard.
- LARWILL, P. H. 1934. *La théorie de la traduction au début de la Renaissance*. München: C. Wolf.
- LEVÝ, J. 1957a. *České teorie překladu*. Praha: Státní nakladatelství krásné literatury a umění.
- LEVÝ, J. 1957b. Slovo a mluvní takt v anglickém verši. In *Sborník Vysoké školy pedagogické v Olomouci: jazyk a literatura*. Praha: Státní pedagogické nakladatelství, s. 55–79
- LEVÝ, J. 1959. Rhythmical ambivalence in the poetry of T. S. Eliot. In *Anglia*, roč. 77, s. 54–64.
- LEVÝ, J. 1961a. On the relations of language and stanza pattern in the English sonnet. In ERDMANN, G. – EICHSTAEDT, A. (ed.). *Worte und Werte – Bruno Markwardt zum 60. Geburtstag*, Berlin: De Gruyter, s. 214–231.
- LEVÝ, J. 1961b. A contribution to the typology of accentual-syllabic versifications. In DAVIE, D. – WYKA, K. (eds.). *Poetics: Poetyka. International Conference of Work-in-Progress Devoted to Problems of Poetics, Warsaw, 1960*. Warszawa: Państwowe Wydawnictwo Naukowe, s. 177–188.
- LEVÝ, J. 1962a. Verš české lidové poezie a jejich lidových ohlasů. In *Slavia*, 31(2), s. 242–256.
- LEVÝ, J. 1962b. Rythmus verše jako prostředek dramaturgické interpretace. In *Divadlo*, 13(9), s. 63–66.
- LEVÝ, J. 1962c. Izochronie taktů a izosylabismus jako činitelé básnického rytmu. In *Slovo a slovesnost*, 23(1), s. 1–8 a 23(2), s. 83–92.
- LEVÝ, J. 1963a. Theorie informace a literární proces. In *Česká literatura*, 11(4), s. 281–307.
- LEVÝ, J. 1963b. *Umění překladu*. 1. vyd. Praha: Československý spisovatel.
- LEVÝ, J. 1964a. Matematický a experimentální rozbor verše. In *Česká literatura*, 12(3), s. 181–213.
- LEVÝ, J. 1964b. Translation in Czechoslovakia. In *Babel*, 10(2), s. 73–76.
- LEVÝ, J. 1969. *Die literarische Übersetzung. Theorie einer Kunstgattung*. Ins Deutsche übertragen von Walter Schamschula. Frankfurt am Main/Bonn: Athenäum.
- LEVÝ, J. 1971. *Bude literární věda exaktní vědou?* Praha: Československý spisovatel.
- LEVÝ, J. 1974. *Iskusstvo perevoda*. Moskva: Progress.
- LEVÝ, J. 1996. *České teorie překladu*, 2. vyd. Praha: Ivo Železný.
- LEVÝ, J. 1998. *Umění překladu*. 2. vyd. Praha: Ivo Železný.
- LEVÝ, J. 2011. *The Art of Translation*. Amsterdam/Philadelphia: John Benjamins.

- LINDAU, P. 1882. Einleitung. In *Molières ausgewählte Werke in drei Bänden*. Übersetzt von F. S. Bierling; mit Einleitung von Paul Lindau. Stuttgart: J. G. Cotta.
- LOUKOTKOVÁ, J. 1957. Několik poznámek na okraj překladů Villonova díla. In *Poznámky a vysvětlivky. Časopis pro výměnu zkušeností nakladatelských redaktorů*, 5(1/2), s. 48–61.
- LUZZATTO, G. L. 1957. Opinions sur la traduction. In *Babel*, 3(2), s. 63–72.
- MATHESIOUS, B. 1948. O Peer Gyntovi, Ibsenovi a této úpravě. In *Peer Gynt*, Henrik Ibsen. Praha: Nakl. Družstvo Máje, s. 161n.
- MATHESIOUS, V. 1913. O problémech českého překladatelství. In *Přehled*, roč. 11, s. 807–808.
- MATTHIESSEN, F. O. 1931. *Translation: An Elizabethan Art*. Cambridge, Mass.: Harvard University Press.
- MAUNY, E. de. 1956. The Progress of Translation. In LEHMAN, J. (ed.). *The Craft of Letters in England: a symposium*. London: Cresset Press, s. 218–133.
- MAYENOWA, M. R. 1961. Quelques différences entre un texte versifié et non versifié. In DAVIE, D. – WYKA, K. (eds.). *Poetics: Poetyka. International Conference of Work-in-Progress Devoted to Problems of Poetics, Warsaw, 1960*. Warszawa: Państwowe Wydawnictwo Naukowe, s. 369–317.
- MEYNIEUX, A. 1957. Sur l'article d'Edmond Cary: Traduction et Poésie. In *Babel*, 3(3), s. 125–140.
- MINOR, J. 1902. *Neuhochdeutsche Metrik: ein Handbuch*. 2. Aufl. Strassburg: Trübner.
- MOUNIN, G. 1955. *Les belles infidèles*. Paris: Cahiers du Sud.
- MOUNIN, G. 1963. *Les problèmes théoriques de la traduction*. Paris: Gallimard.
- MOUNIN, G. 1964. L'intraduisibilité comme notion statistique. In *Babel*, 10(3), s. 122–124.
- MUKAŘOVSKÝ, J. 1948a. *Kapitoly z české poetiky. Díl první, Obecné věci básnictví*. 2. vyd. Praha: Svoboda.
- MUKAŘOVSKÝ, J. 1948b. *Kapitoly z české poetiky. Díl druhý, K vývoji české poesie a prózy*. 2. vyd. Praha: Svoboda.
- NIDA, E. A. 1964. *Toward a Science of Translating*. Leiden: Brill.
- NITSCH, K. 1925. O nowych rymach. In *Przegląd współczesny*, 4(2), s. 45–66.
- NOVÁKOVÁ, J. 1947. Tři studie o českém hexametu. In *Věstník Královské české společnosti nauk. Třída filosoficko-historicko-filologická*, č. 5.
- NOVÁKOVÁ, J. 1948. Kvantita v českém verši přízvučném. In *Slovo a slovesnost*, 10(2), s. 96–107.

- OGŇANOV-RIZOR, L. 1947. *Osnovi na prevodačeskoto izkustvo*. Sofia: Kamara na narodnata kultura.
- OLBRACHT, I. 1958. *O umění a společnosti*. Praha: Československý spisovatel.
- OMOND, T. S. 1903. *A Study of Metre*. London: G. Richards.
- ONDRÁČKOVÁ, J. 1954. O mluvním rytmu v češtině. In *Slovo a slovesnost*, 15(1), s. 24–29 a 15(4), s. 145–157.
- ORLOV, A. S. (ed.). 1935. *XVIII vek: sbornik statej i materialov*. Leningrad: Izdatel'stvo Akademii nauk SSSR.
- ORLOV, A. S. 1934. *Perevodnyje povesti feodalnoj Rusi i Moskovskogo gosudarstva XII – XVII vekov*. Leningrad: Izdatel'stvo Akademii nauk SSSR.
- ORTEGA Y GASSET, J. 1944. *El libro de las misiones*. Buenos Aires: Espasa-Calpe Argentina.
- OSGOOD, Ch. E. (ed.). 1954. *Psycholinguistics: a survey of theory and research problems. Supplement to the International Journal of American Linguistics*, 20(4). Baltimore: Waverly.
- PARIS, J. 1961. Translation and creation. In ARROWSMITH, W. – SHATTUCK, R. (eds.). *The Craft and Context of Translation*. Austin: University of Texas Press, s. 57–67.
- PAVLOV, T. 1949. *Teorija otryženija*. Moskva: Izdatel'stvo inostrannoj literatury.
- PIKE, K. L. 1946. *The Intonation of American English*. Ann Arbor: University of Michigan Press.
- POPOVIČ, A. 1961. *Ruská literatura na Slovensku v rokoch 1863–1875*. Bratislava: Vydavateľstvo Slovenskej akademie ved.
- QUINE, W. V. 1959. Meaning and translation. In BROWER, R. E. (ed.). *On Translation*. Cambridge, Mass.: Harvard University Press, s. 148–172.
- REVZIN, I. I. – ROZENCVEJG, V. Ju. 1964. *Osnovy obščego i mašinogo perevoda*. Moskva: Vysšaja škola.
- RÓNAI, P. 1952. *Escola de tradutores*. Rio de Janeiro: Ministério de Educação.
- RUSINEK, M. (ed.). 1955. *O sztuce tłumaczenia*. Wrocław: Zakład im. Ossolińskich.
- SAINTSBURY, G. 1923. *A History of English Prosody from the Twelfth Century to the Present Day*, 2nd ed., vol. 3. London: Macmillan.
- SAPIR, E. 1921. *Language: an Introduction to the Study of Speech*. New York: Harcourt Brace.
- SAVORY, T. H. 1957. *The Art of Translation*. London: Cape.

- SELVINSKIJ, I. L. 1965. *Stichija russkogo sticha*. Moskva: Sovetskij pisatel'.
- SCHLEIERMACHER, F. 1838. Über die verschiedenen Methoden des Übersetzens. In SCHLEIERMACHER, F. *Sämtliche Werke, Philosophie 2*. Berlin: Reimer, s. 230n.
- SCHULTZE, F. (ed.). 1963. *Theater im Gespräch: ein Forum der Dramaturgie*. München/Wien: A. Langer/G. Müller.
- SCHWARZ, W. 1955. *Principles and Problems of Biblical Translation*. Cambridge: University Press.
- SIEVERS, E. 1901. *Grundzüge der Phonetik: zur Einführung in das Studium der Lautlehre der indogermanischen Sprachen*. 5. verb. Aufl. Leipzig: Breitkopf & Hartel.
- SLONIMSKIJ, A. 1959. *Masterstvo Puškina*. Moskva: Gosudarstvennoje izdatel'stvo chudožestvennoj literatury.
- SOBOLEV, A. I. 1947. *Leninskaja teorija otryženija i iskusstvo: stenogramma lekcii, pročitannoj v Centralnom lektorii Obščestva v Moskve*. Moskva: Pravda.
- SOBOLEVSKIJ, A. I. 1903. *Perevodnaja literatura moskovskoj Rusi XIV–XVII vekov: bibliografičeskije materialy*. S. Peterburg: Akademija Nauk.
- SOBOLEVSKIJ, A. I. 1908. *Iz perevodnoj literatury Petrovskoj epochi: bibliografičeskije materialy*. S. Peterburg: Imperatorskaja Akademija Nauk.
- SOBOLEVSKIJ, A. I. 1966. *Zapadnoje vlijanije na literaturu moskovskoj Rusi XV–XVII vekov*. The Hague: Europe Printing.
- STANISLAVSKIJ, K. S. 1946. *Moje výchova k herectví*. Praha: Athos.
- STANKIEWICZ, E. 1960. Linguistics and the study of poetic language. In SEBEOK, T. A. (ed.). *Style in Language*. Cambridge, Mass.: MIT Press, s. 69–81.
- STARINKEVIČ, J. I. 1947. Problemy chudožnogo perekladu z francuzkoj movy. In *Movoznavstvo*, 4/5, s. 90–115.
- STRAKHOVSKY, L. I. 1957. Problems in translating Russian poetry into English. In *The Slavonic and East European Review*, 35(84), s. 258–267.
- STUPKA, V. 1960. *K problematice uměleckého překlada francouzsko-českého a česko-francouzského: kandidátská práce*. Brno: Univerzita J. E. Purkyně v Brně. Filozofická fakulta.
- STYAN, J. L. 1960. *Elements of drama*. Cambridge: Cambridge University Press.
- SVOBODA, K. 1941. Starověké názory na překládání. In *Listy filologické*, roč. 68, s. 170–175.
- ŠENGEI, G. A. 1960. *Technika sticha*. Moskva: Gosudarstvennoje izdatel'stvo chudožestvennoj literatury.

ŠERVINSKIJ, S. V. 1961. *Rytm i smysl: K izučeniju poetiky Puškina*. Moskva: Izdatelstvo Akademii nauk SSSR.

ŠTOLL, L. 1950. *Třicet let bojů za českou socialistickou poesii*. Praha: Orbis.

TÁBORSKÝ, F. 1917. O překládání uměleckém. *Naše řeč*, 1(3), s. 65–71 a 1(4), s. 103–108.

TIMOFEJEV, L. I. 1953. *Theorie literatury: základy literární vědy*. 2. přeprac. vyd. Praha: Státní nakladatelství politické literatury.

TIMOFEJEV, L. I. 1961. Místo teorie verše v literárněvědném rozboru. In *Česká literatura*, 9(4), s. 395–408.

TOMAŠEVSKIJ, B. V. 1959. *Stich i jazyk: filologičeskije očerki*. Leningrad: Gosudarstvennoje izdatelstvo chudožestvennoj literatury.

TOPER, P. M. (ed.). 1953. *Zur Frage der Übersetzung von schöner und wissenschaftlicher Literatur*. Berlin: Verlag Kultur und Vorschritt.

TRNKA, B. 1951. Kvantitativní lingvistika. In *Časopis pro moderní filologii*, roč. 34, s. 66–74.

TRUHLÁŘ, A. 1885. *O českých překladech z antických básníkův latinských a řeckých za doby střední (XV.–XVIII. stol.)*. Částka 1. Praha: s.n.

TRUHLÁŘ, A. 1887. *O českých překladech z antických básníkův latinských a řeckých za doby střední (XV.–XVIII. stol.)*. Částka 2. Praha: s.n.

VAŠICA, J. 1938. *České literární baroko: příspěvky k jeho studiu*. Praha: Vyšehrad.

VELTRUSKÝ, J. 1941. Dramatický text jako součást divadla. In *Slovo a slovesnost*, 7(3), s. 132–144.

VELTRUSKÝ, J. 1942. Drama jako básnické dílo. In HAVRÁNEK, B. – MUKAŘOVSKÝ, J. (eds.). *Čtení o jazyce a poesii*. Praha: Družstevní práce, s. 403–502.

VERRIER, P. I. 1909. *Essai sur les principes de la métrique anglaise*. Paris: H. Welter.

VINAY, J. P. – DARBELNET, J. 1958. *Stylistique comparée du français et de l'anglais: Méthode de traduction*. Paris: Didier.

VINAY, J. P. (ed.). 1952. *Traductions. Mélanges offerts en mémoire de Georges Panneton*. Montréal: Université de Montréal.

VOČADLO, O. 1954. J. K. Tyl a Shakespeare. In *Listy z dějin českého divadla*, 1. díl, s. 9–26.

VODIČKA, F. 1948. *Počátky krásné prózy novočeské*. Praha: Melantrich.

WALTER, E. 1942. Slovo průvodem. In *Edda: bohytýrské písně*. Praha: Evropský literární klub, s. 157–172.

WEINREICH, U. 1953. *Languages in contact, findings and problems*. New York: Linguistic Circle of New York.

WEST, C. B. 1932. La théorie de la traduction au XVIIIe siècle par rapport surtout aux traductions françaises d'ouvrages anglais. In *Révue de la littérature comparée*, č.12, s. 330–355.

WIDMER, W. 1959. *Fug und Unfug des Übersetzens: sachlich-polemische Betrachtungen zu einem literarischen Nebengeleise*. Köln am Rhein: Kiepenheuer & Witsch.

WILAMOWITZ-MOELLENDORFF, U. von. 1902. Was ist Übersetzen? In WILAMOWITZ-MOELLENDORFF, U. von. *Reden und Vorträge*. 2. Aufl. Berlin: Weidmannsche Buchhandlung.

WINTER, W. 1961. Impossibilities of translation. In ARROWSMITH, W. – SHATTUCK, R. (eds.). *The Craft and Context of Translation*. Austin: University of Texas Press, s. 68–82.

WIRL, J. 1958. *Grundsätzliches zur Problematik des Dolmetschens und des Übersetzens*. Wien: W. Braunmüller.

YOUNG, G. 1928. *An English Prosody on Inductive Lines*. Cambridge: The University Press.

ZAGÓRSKY, J. 1955. *Tłumaczenie oper i sztuk pisanych wierszem*. In RUSINEK, M. (ed.). *O sztuce tłumaczenia*. Wrocław: Zakład im. Ossolińskich, s. 383–413.

ZICH, O. 1921. Estetická příprava mysli. In *Česká mysl*, roč. 17, s. 150–162, 193–204.

ZICH, O. 1928. Předrážka v českých verších. In *Časopis pro moderní filologii*, roč. 14, s. 97–122.

ŽIRMUNSKIJ, V. M. 1923. *Rifma: jeje istorija i teorija*. Petersburg: Akademija.

ŽIRMUNSKIJ, V. M. 1925. *Vvedenije v metriku: teorija sticha*. Leningrad: s.n.

Rejstřík

- adaptace 12, 38, 82, 89n, 93, 103, 105, 108, 123, 192
adresát 146
aktualizace 104, 108, 111, 113, 123, 175, 244, 326
alexandrin 39, 65, 91, 183, 208, 210, 212n, 222, 225n, 230, 260, 315–325, 338
aliterace, aliteriční verš 46, 113, 190n, 229, 230n, 273, 275, 280, 297
amfibrach 220, 246
analogie 70, 106, 113, 206, 280, 286, 288, 315
analytický jazyk 77, 210, 253, 255n
analýza překladu 34, 181–194
anapest 222, 225, 228, 234, 237, 246, 249, 316, 322, 332
anglická teorie překladu 21n, 179n
anglický rým 253n, 263n, 270n, 273n
antická poezie 46, 78, 91, 113, 180, 213, 218n, 221n
antiiluzionistický překlad → *iluzionistický překlad*
archaizace 35, 73, 83, 110, 141
asociace 30, 47, 50, 77, 104, 116, 143n, 222, 291, 300, 328
asonance 252, 253, 268n, 272, 273–278, 280, 286, 289
autor 42n
avantgarda 92, 279
bezpříznakovost 31, 69, 110, 113, 117, 294
blankvers 39, 91, 101, 168, 183, 192, 205, 210n, 214, 236, 242, 247, 300–315, 326, 329, 330, 332, 336
bohatý rým 208, 254, 263–270
bulharská teorie překladu 25
celek 52n, 117–124
cézura 65, 212, 214n, 224, 226n, 229, 230, 315n, 318n, 321n, 324n, 327
citově zabarvené prostředky → *expresivní prostředky*
civilní projev/pojetí 168, 177, 310, 314, 323
cizí jazyk v díle, cizost 116
clona překladová 184
časomíra 93, 216, 218–223
čtenář 42n
čtení 42, 51n
dabing 27
daktyl 81, 213, 221n, 232n, 237, 246–250, 258, 260n, 283, 301, 308, 309, 318, 320, 323n, 332n, 336
daktylotrochej 168, 309, 310, 319, 323
dějiny překladu 103, 179n, 194n
dekanonizovaný rým 270n
denotativní význam 27
dětská literatura 74, 143, 204
dialekt, nářečí 37, 73, 90, 93, 111, 116n, 155, 271, 286
dialektika 6, 7, 12, 36, 43, 104, 117, 123, 198
dialog, viz též *divadelní dialog* 88, 110, 112, 123, 301, 306
divadelní dialog 146–178
dobová podmíněnost → *historická podmíněnost*
dokonalý překlad 91

dokreslování, viz též *opakování* 53, 114, 132, 134, 300
dolník 237, 242
doslovný překlad, doslovnost 31, 34n, 38, 45, 49, 56, 82, 86, 93, 96, 103, 105, 110, 115, 139, 184
drama, dramatický text, viz též *dialog* 16, 27, 37, 47, 49, 54, 79, 92, 122, 138, 146–178, 212, 215, 228, 276–278, 306, 309, 312, 314, 318
dramatická ironie 160n
dramaturg 178
dvojí norma 12, 82–87
dvoznačnost, viz též *slovní hříčka a dramatická ironie* 56, 143, 161n, 203
dvouslabičný rým 258n
ekvivalence, viz též *ekvivalent* 5, 114, 270n, 276, 295, 314, 337
ekvivalent, viz též *ekvivalence* 26, 29, 32, 50, 64, 66, 77n, 80, 83, 101, 106, 113, 171, 203, 222, 262
empirismus, empirici 8, 10, 21n, 35, 80
entropie 196
esejistika 14, 21n
etymologický překlad 59
eufonie 70, 107, 252, 262, 280, 286n, 290, 291–299
exotismus, viz též *exotizace* 100n
exotizace, viz též *exotismus* 12, 91, 105
experiment 8, 40, 46, 125, 178, 267, 286
experimentální poezie 237, 244, 246, 275, 279, 330, 336
expresivní prostředky 67, 126, 130–132
expirace 152, 153
fáze překladatelské práce 11, 31, 50n
Fischerova překladatelská škola 10, 15, 80, 83, 113, 120, 122
fonologický překlad 28
formalismus, formalisté 6, 8, 35, 111, 217, 244, 278
francouzská teorie překladu 21n, 180
francouzský rým 252n, 258, 265, 271n, 282n
francouzský verš, viz též *alexandrin* 207, 224, 226, 228, 256, 263n, 315–325
frekvence hlásek 295n
funkce překladu 10, 11, 14, 90n
funkční hledisko 28
grafický rým 273, 280
herectví, viz též *Stanislavského systém* 72, 79, 96, 100
hexamet 46, 91, 192, 212n, 219, 221n, 248, 333, 336
historická podmíněnost 43, 46, 98, 104, 110, 192, 198
historické narážky, viz též *realie* 39, 105, 114
historický kontext 87
hodnota 82, 85n, 90, 198
homonyma 47, 119
hovorovost, hovorový jazyk 75, 102, 111, 121n, 146, 150, 154n, 157, 171
hustota významová 210–213
charakterizace jazykem 116, 169
chyby 110, 128, 132, 143, 175, 192
idea díla 34, 46, 57, 62, 120
ideologie, ideologické stanovisko 7, 60, 95, 120, 145, 194

iktový verš → *tónický verš* 122, 129, 223
iluzionistický překlad 39–40
informativní funkce 90
instrumentace, viz též *eufonie* 273, 288n, 292, 295, 338
intelektualizace 132, 135, 138, 144
intenziva 130n, 145
interpretace 11, 28, 32n, 46, 53, 56–63, 78n, 94n, 175, 262, 301n
intonace 152n, 311n
invariabilní prvky v překladu 26n
inverze slovosledu 168, 199, 205, 313
italský rým 253, 255n, 259
italský verš 259, 296
izochronie 222, 234–236, 248, 306, 314, 330, 332
izosylabismus 234
jamb, viz též *blankvers a alexandrin* 29, 65, 168, 212, 214, 222, 225, 228n, 231n, 235n, 238, 246n, 249, 276, 301n, 315n, 332
jazyková podmíněnost 45, 48, 225, 258, 270, 326
jednání slovy 164n, 173
jednoslabičný rým 252, 258n
jméno → *křestní ~, místní ~, rodové ~, vlastní ~*
klasicismus 38, 86, 96, 102n, 105, 179, 180, 192, 195, 252, 253, 264
klasický (normativní, standardní) překlad 94n
kliše 47, 71, 155n, 199, 257
knittelvers 237, 242
knižní titul → *název knihy*
kód 29, 42n
kolorit 35, 46, 84, 90, 103n, 109n, 114,

122, 129, 223
kompenzace 15, 66, 67, 70, 120n, 124, 132, 265, 332
kompromis 71, 88, 223, 278
komunikace 5, 11, 14, 23, 31n, 42, 66, 194n
koncepce 11, 46n, 49, 57, 59, 60n, 89, 90, 95, 185, 207
kondenzace 211, 213
kongeniálnost 339
konkretizace 42, 46n, 49, 78, 111, 114
konotativní význam 27
konsonance 273n
kontext 22, 31, 74n, 95, 119, 120, 153, 157–163, 208, 254, 291, 306
kontrast 141, 164, 261n, 270, 292, 328, 336
konvence 37, 38, 109, 112, 116, 121, 131, 142, 150, 218, 219, 228, 258, 265, 266, 268, 270n, 277
konvenčnost, konvenční 29, 37, 47, 55, 68, 91, 151, 153, 174, 280, 300
konvenční rým 47, 280n
kritika, kritici 23, 32n, 36, 38, 41, 48, 50, 82, 85, 87, 89, 125, 128, 197, 264, 291, 295
křestní jméno 88, 112, 121
kulturní funkce 34, 87, 90, 93
kýč 86, 93, 141, 145
latentní hodnoty 60, 66, 69, 132
libreto 27, 79, 157, 185
lidová poezie 46n, 78, 193, 237–239, 242–246, 248, 274, 280, 286
lidová rčení 113, 118
lidový jazyk 121, 130, 150, 154, 194
lingvistika 23, 24, 27–33, 38, 78, 308

lokalizace 12, 57, 104n, 107, 111, 114, 117, 139
lumírovci 82, 168, 199, 215, 259n, 312, 318, 321, 322n
maďarský rým 258
makrokontext 31
měna 114, 123
metafora, viz též *obraz* 134, 203
metoda překladatelská 33n, 39n, 82n, 86n, 90n, 93, 103, 116, 122n, 179n, 185, 192, 223, 338
metrum, metrické schéma 46, 91, 107, 111, 192, 204, 212, 214, 216, 218n, 221n, 228, 234n, 237, 246n, 300n, 314, 318, 327
mezijazykový překlad 28
mezisémiotický překlad 28
mikrokontext 31
míry a váhy 113n, 123
místní jméno 58, 88, 138n
mluvnost 146n, 155, 194
možnost překladu → *přeložitelnost*
možnosti jazyka → *jazyková podmíněnost*
mužský rým, mužské zakončení 187, 212, 240, 242, 258, 260n, 267, 285, 301, 308n, 321, 324
nadbíhání divákovi 92
nadměrný rým 121, 262, 267, 268n, 279
narážka 39n, 105, 107, 114, 122, 163
národní specifická, viz též *kolorit* 105, 109, 111, 113
nářečí → *dialekt*
naturalismus 34n, 83n, 110, 117, 168
naturalistický překlad, viz též

naturalismus 34
název knihy, též *knižní titul* 100, 140–145
náznak 84, 114, 116n, 135
německá teorie překladu 21, 180
německý rým 258, 264n, 268, 272n, 284
německý rytmus 235, 325n
neologismus 100, 103, 184, 198
neporozumění 53, 114, 180, 183
nepřeložitelnost 48, 111, 115
nepřesný rým, nepřesnost rýmu 16, 271, 273, 279
nepřímý překlad 98, 182n
nerovnoměrná stylizace 175n
nerýmovaný verš 168, 205n, 276n
netvůrčí překlad, viz též *otrocký překlad* 53, 80
neurčitost významu 133
neutralizace 12, 126, 130, 132
nivelizace 74, 138, 145
normativní překlad 94
normy v překladu 8, 11, 12, 14, 33, 82–87
obraz 44, 87, 118, 134n, 142, 144
obsah → *význam*
odbarvování → *ochuzování*
odborný text 26n, 31, 122, 136
ochuzování 113, 120, 125n, 130, 278
onomatopoeie, zvukomalba 108, 291n, 297
operní překlad 27
opis 107, 115, 129, 130, 134, 143n, 205
opravování originálu 44, 85
orientální poezie 91, 219
oslovování 112, 122

otrocký překlad 35, 82n, 117
perspektiva 83n, 93, 171
plagiát 97, 98
plynnost 136, 138, 309
pochopení předlohy, viz též *přesnost* 11, 50n
pojetí → *koncepce*
pojmový význam 76, 105
polská teorie překladu 25
polský rým 260, 267, 272, 286
polský verš 225, 251, 260
posluchač 146n
postava dramatu 74, 150, 152, 163n, 169n
posun 28, 132, 238
poznámky pod čarou 115n
pravdivost 43, 54, 74, 82n, 86, 118
Pražský lingvistický kroužek 7, 28
proces překladu → *překladatelský proces*
přebarvování 75, 86n, 101, 145
předloha 11, 26n, 50n,
představivost 53n, 57, 75, 77, 207
překlad/překlady →
antiiluzionistický ~, *dokonalý* ~, *doslovný* ~, *etymologický* ~, *fonologický* ~, *iluzionistický* ~, *klasický (normativní, standardní)* ~, *mezijazykový* ~, *mezisémiotický* ~, *naturalistický* ~, *nepřímý* ~, *netvůrčí* ~, *normativní* ~, *operní* ~, *otrocký* ~, *realistický* ~, *romantický* ~, *strojový* ~, *umělecký* ~, *věrný a volný* ~, *vnitrojazykový* ~, *zpětný* ~; *analýza* ~, *dějiny* ~, *funkce* ~, *možnost* ~, *stárnutí* ~, *teorie* ~; ~ *bible*

překlad bible 22, 31, 47, 63, 89
překladatelská metoda → *metoda překladatelská*
překladatelský proces 38, 42–77, 79n, 130, 143
překladovost 90, 93
přeložitelnost, viz též *nepřeložitelnost* 91, 111
přepis 106n
přesah 205, 215, 301, 309n, 312, 319, 324, 327, 328, 330n
přesnost významová 50n
přestylizování 63n, 101, 80
příjemce 29, 40, 42
přirovnání, viz též *obraz* 118, 129, 134n
příслови 113, 118, 121, 143
přízvuk 218n, 224n, 227n, 232n, 241, 243n, 251, 258n, 267, 274, 283, 285, 302n, 311, 313n, 315, 318, 323, 330
pseudopřeklad 11
psycholingvistika 77, 149
původní literatura a překlad 92, 197n
rčení 100, 113, 118n, 141
realie 21n, 53, 58, 109, 111, 121, 129
realistický překlad 36, 40, 57, 61, 124, 145, 179
recitace 79, 272, 303, 310, 312, 314n
redundance 31
reprodukce 79n, 94, 96, 98, 101, 103n
rodové jméno 106n, 112, 138n
romantický překlad 34, 35, 103, 105
rozpory 85n, 89, 113, 216, 247
rozšiřování předlohy 34, 138, 211n
rumunský rým 272

ruský rým 260n, 264n, 271, 274, 279, 282n
rým → *anglický* ~, *bohatý* ~, *dekanonizovaný* ~, *dvouslabičný* ~, *francouzský* ~, *grafický* ~, *italský* ~, *jednoslabičný* ~, *konvenční* ~, *maďarský* ~, *mužský* ~, *nadměrný* ~, *německý* ~, *nepřesný* ~, *polský* ~, *rumunský* ~, *ruský* ~, *španělský* ~, *tklivý* ~, *useknutý* ~, *ženský* ~; viz též *daktyl*, *jamb*
rýmová jednotka 253n
rýmová skupina 255n
rýmový slovník 253n
rytmus 27, 107, 138, 165, 192, 216, 218n, 222n, 227, 232–252, 287, 299, 303, 310, 313, 315, 318n, 322n, 326, 329n, 332
rytmus prózy 64, 138
římská teorie překladu 22, 179
scénické poznámky 175
sémantická hustota 210n
sentiment, sentimentalita 57, 74, 84, 86, 131, 172, 190n
skutečnost 43n, 52n, 82n, 137, 143, 156n
slovní hříčka 39, 118n, 121, 123
slovní zásoba 126
slovosled 124, 168, 178, 189, 205, 310n, 313
sonet 101, 208, 212, 256, 260, 277
sovětská teorie překladu 24, 36, 180
specifičnost národní, viz též *realie*, *kolorit* 105, 109, 113
spojitý styl 136
spondej 220n, 247

srozumitelnost 31, 49, 60, 89, 104, 109, 111, 114n, 129, 132, 144, 146n, 168
Stanislavského systém 54, 72, 101, 128, 178
stárnutí překladu 73, 88, 198
staroanglický verš 229, 237, 251
staročeský verš 237
stichomythie 37
strojový překlad 31n
strukturalismus 6n, 10, 29
styl 150n, 152n, 154, 214n
stylistické konstanty 215
subjekt překladatele 42n
subjekt vnímatele 46
subjektivismus 57, 58, 85
substituce 10, 12, 29, 83, 93, 104, 106n, 113, 117n, 120, 122n, 175, 219
sylobický verš 38, 218, 224–229, 233, 237n, 240, 243n, 246, 251n, 275, 315, 318, 328
sylabotónický verš 218n, 225, 227, 228n, 232n, 237, 243, 246, 250n, 301, 315, 318, 328, 338
synonyma 30, 32, 47, 74n, 126n, 131, 211, 275
syntax, viz též *věta* 47, 135, 147, 163, 204, 215, 299, 339
syntetický jazyk 213, 253n, 256
škrty 178
španělský rým 272, 273n
španělský verš 237
štěrkování 319
tempo verše 246n, 300, 306n, 311n, 314n, 318, 327, 334
tendence v překladu 8, 12, 44, 130, 132, 136, 138

teorie informace 14n, 30n, 32, 42n, 340
teorie překladu → *anglická*, *bulharská*, *francouzská*, *německá*, *polská*, *římská*, *sovětská* ~
termíny 59, 100, 106, 128n
tklivý rým 269
tónický verš, též *iktový verš* 16, 218, 222, 229–231, 234, 237n, 242, 243, 244n, 250n, 273, 275, 316, 322, 327, 332
tykáni 172n, 183
umělecký překlad 11n, 23, 24, 27, 30n, 46
understatement 110
univerzalismus 194n
úprava 62n
useknutý rým 271, 279, 283n, 286n
uvolněný verš 237–246, 273, 282n, 286, 325n, 330, 332n, 336
váhy 113n, 123
variabilní prvky v překladu 26n
věrný a volný překlad 11n, 15, 22, 33, 45, 80, 82, 85, 93, 103–124, 277
verš → *aliterační* ~, *francouzský* ~, *iktový* ~, *italský* ~, *nerýmovaný* ~, *polský* ~, *staroanglický* ~, *staročeský* ~, *sylobický* ~, *sylobotónický* ~, *španělský* ~, *tónický* ~, *uvolněný* ~, *volný* ~, *tempo* ~
verš a próza 203n
věta 27, 31, 71, 135n, 147n, 203n, 210
vlastní jméno → *křestní jméno*, *místní jméno*, *rodové jméno*
vnímání, vnímatel 46n, 146n, 149, 157, 160

vnitrojazykový překlad 28
volnost, viz též *věrný a volný překlad* 64, 87, 90, 122n
volný verš 243n, 251, 325–337
vycpávky rýmové 207
vykání 172n, 183
vynalézavost 72, 75, 127n
vynechávání v překladu 34, 39, 76, 155, 211
výraznost 113, 122, 141n, 144n
vyslovitelnost 146, 149
vysvětlivky vnitřní 115n
vysvětlování 114, 134n, 143n
vývojová platnost 198
význam 27n, 66n, 157, 216
zachování stylu 83
zásady překladatelské 34
zesilování 74, 86, 122, 130n, 168
zjednodušování 114
zkomolený jazyk 108
zkreslení 45, 53n, 58n, 62, 111, 118, 120, 145, 170, 232
zlogičtování výrazu 132n
zobecňování 127n, 132, 138, 144
zpětný překlad 125
zprostředkovaný překlad → *nepřímý překlad*
zvukomalebné slovo → *onomatopoeie*
zvukosled, viz též *eufonie* 70, 231, 252, 262, 280, 268, 288, 291, 293, 294n
ženský rým 187, 212, 225, 240, 242, 258, 260, 262n, 285, 301, 308, 321
životnost → *stárnutí*

Obsah

Předmluva ke čtvrtému vydání	5
Úvodem k druhému vydání	13
První část	
I. Stav teoretického myšlení o otázkách překladu	
1. Všeobecná situace	21
2. Obecná a speciální teorie	25
3. Lingvistické metody	27
4. Literárněvědné metody	32
II. Překladatelský proces	
A. Vznik literárního díla a překladu	42
B. Tři fáze překladatelovy práce	50
1. Pochopení předlohy	50
2. Interpretace předlohy	56
3. Přestylizování předlohy	63
III. Estetické problémy překladu	
A. Tvůrčí reprodukce	78
1. Překladatelství jako typ umění	78
2. Dvojitá norma v překladu	82
3. Podvojnost přeloženého díla	88
4. Dvoznačný vztah k původní literatuře	90
B. Překladatel jako literární a jazykový tvůrce	94
1. „Klasický“ překlad	94
2. Překladatelská tradice	96
3. Jazyková tvořivost	100
C. Reprodukční věrnost	103
1. Překladatelovy pracovní postupy	103
2. Národní a dobová specifická	109
3. Celek a část	117
VI. Dvě kapitoly z překladatelské poetiky	
A. Styl umělecký a styl „překladatelský“	125
1. Výběr slov	126
2. Vztah myšlenky a výrazu	132
B. Překládání knižního názvu	140

V. Překládání divadelních her.....	146
1. Mluvnost a srozumitelnost	146
2. Stylizace divadelní řeči	150
3. Významové kontexty	157
4. Slovní jednání	163
5. Dialog a postavy	169
6. Princip nerovnoměrné stylizace	175
VI. Překlad jako problém literárněhistorický	179
1. Stav práce v dějinách překladatelství	179
2. Analýza překladu	181
3. Překlad v národní kultuře a ve světové literatuře	194

Druhá část

I. Verš původní a verš přeložený

1. Verš a próza.....	203
2. Rýmovaný a nerýmovaný verš	205
3. Významová hustota	210
4. Verš předlohy a verš překladatele	213
5. Rozměr originálu	216

II. Překládání z nepříbuzných veršových systémů

1. Časoměrný verš	219
2. Sylabický verš	224
3. Tónický verš	229

III. Překládání z příbuzných veršových systémů

A. Rytmus	232
1. Dvojitý typ rytmu	232
2. Uvolněný verš	237
3. Tempo daktylu	246
4. Sylabotónické verzifikace	250
B. Rým	252
1. Rýmový slovník.....	253
2. Jednoslabičný a dvojslabičný rým	258
3. Bohatý rým.....	263
4. Nedokonalý a dekanonizovaný rým.....	270
C. Eufonie.....	291

IV. Kapitola ze srovnávací morfologie verše

1. Blankvers.....	300
2. Alexandrin	315
3. Volný verš	325

V. Jednota stylu a myšlenky.....

Poznámky	341
Ediční poznámka ke 4. vydání	343
Bibliografie.....	345
Rejstřík	357

Jiří Levý
Umění překladu

Předmluva Zuzana Jettmarová

Úvod Karel Hausenblas

Odpovědný redaktor Miroslav Pošta

Redakční a jazyková spolupráce Lenka Vosičková

Jazyková spolupráce Michaela Budiman, Anna Rosová, Bertrand Schmitt,
Andrea Svobodová

Sazba, zlom a grafická úprava studio Pixl-e

Písmo Athelas (Typetogether), Helvetica Neue

Tisk a vazba Tiskárny Havlíčkův Brod, a. s.

Čtvrté, upravené vydání

Vydalo v roce 2012 nakladatelství Miroslav Pošta – Apostrof

Šimůnkova 1685/22

182 00 Praha 8

www.knihy-apostrof.cz